

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 21

24. května 2020

Cena: 8 Kč

XXVII. kurz varhaníků a zpěváků Ostrava 7. - 15. srpna 2020

Dovolují si v předstihu pozvat hudebníky církve – varhaníky a zpěváky, začátečníky i pokročilé – k účasti na kurzu do Ostravy ve dnech 7. - 15. srpna. Naším hlavním stanem bude Husův sbor ve Slezské Ostravě na Záměstí 27. Sejdeme se zde v pátek 7. 8. Ubytování je zajištěno na nedalekých kolejích Jana Opletala na Hladnově.

V sobotu 8. 8. je naplánováno celodenní poznávání zajímavých míst Ostravy – kostelů i industriálních památek. V neděli oslavíme den Páně se slezskoostravskou obcí, navštívíme slezskoostravský hrad a Černou louku v centru Ostravy. Večer usedneme k biblické večeři. Od pondělí 10. 8. začne intenzivní celodenní program - ranní pobožnost, práce individuální či ve skupinkách u varhan, odpoledne bude věnováno nácvičce zpěvu a pracovní část dne zakončí večerní pobožnost a večeře. Při pobožnostech v doprovodu písní se budou střídát kurzisté. Účast přislíbila ses. farářka Jana Wienerová, která se již podruhé ujme funkce spirituálky našeho setkání. V pátek 14. 8. se od 18 hodin uskuteční tradiční veřejný koncert v Husově sboru ve Slezské Ostravě. Kurz zakončíme v sobotu 15. 8. songovou liturgií.

V červenci bude všem přihlášeným zaslán odkaz na webové stránky, abyste si mohli vytisknout noty pro sborové zpívání. Protože jsme svědky nárůstu cen (ubytování, stravování), je stanoveno kurzovné pro letošní běh na 4 000,- Kč. Prosím, aby se zájemci závazně přihlásili do pondělí 29. 6.; uveďte své národnosti a případně i zvláštní požadavky. Přihlášení na mailovou adresu: nocsh.kov@seznam.cz.

Těším se a věřím, že i naše letošní hudební setkání bude stejně krásné a úspěšné jako všechna konaná v předchozích letech. **Zdeněk Kovalčík**

Pomoc středisku Nazaret

Milí přátelé, sestry a bratři v náboženských obcích. Nazaret je od počátku pomáhající organizací a peníze na provoz získává z různých zdrojů – státních i nestátních. Zázemím je město Borovany a zřizovatelem CČSH. V současné době koronavirové krize byl Nazaret z důvodu bezpečnostních vládních opatření v polovině března uzavřen. Tím je postižen na příjmech za poskytovanou sociální službu od klientů, ale především na příjmu z prodeje výrobků chráněných dílen. Bylo vyrobeno velké množství keramiky na velikonoční trhy do Českých Budějovic i do Prahy. Trhy se však z hygienických důvodů letos nikde nekonaly. Tento příjem nám vždy velmi pomáhal vyrovnávat rozpočet. Jen částečně byl tento výpadek nahrazen šitím roušek pro město Borovany s produkcí 250 ks denně. Výhodou bylo, že některé pracovnice šily roušky doma. Touto činností se zároveň posílil kredit Nazaretu v regionu i kredit naší církve. Po více než měsíci nyní otevíráme obchůdek, nicméně doma nadále zůstává většina pracovníků. Jak však dál?

Provoz ještě není obnoven, neboť Nazaret je zařízení poskytující dvě sociální služby – Centrum denních služeb a Sociálně terapeutické dílny. Pochopitelně je možno Nazaretu pomoci finančním darem, ale to není smyslem tohoto apelu. Jde o to, že na skladu Nazaretu leží velké množství zboží, které nebylo možné prodat na trzích. Výzva do náboženských obcí – tedy adresovaná duchovním a členům rad starších – je, zda by bylo možno po domluvě odebrat zboží například v ceně 5000 Kč. Pokud byste projevíli zájem, kontaktujte prosím vedoucí obchodu paní Bártovou, která Vás ráda informuje, kde je možno výrobky Nazaretu vidět a vybrat. Vybrané zboží pak obdržíte zásilkovou službou. Číslo telefonu je 733 795 618, kontakt mailem: obchod.nazaret@gmail.com. Některé výrobky je také možno vidět na internetovém obchodě Flér.cz. Úvaha je taková, že kdyby se našlo dvacet náboženských obcí, které odeberou zboží za 5000 Kč, tak prodej za 100 tisíc korun přibližně nahradí výpadek o letošních velikonočních trzích.

Výrobky Nazaretu jsou nejen pěkné na pohled, ale také užitečné a kvalitní. Na jejich výrobě se podílejí lidé s hendikepem, ale nedají se srovnat s běžnou produkcí, protože jsou originální, například hrnky a misky jsou malované ručně. Nazaret vyrábí také různé druhy křížků a je možno, až bude provoz obnoven, objednat i výrobky speciálně připravené pro různé příležitosti. Výrobky z Nazaretu pravidelně touto formou několikrát za rok nakupuje do svých náboženských obcí bratr farář Karel Filip, který středisko Nazaret založil, byl v jeho ředitelství a v současné době je členem střediskové rady. Tento apel by se dal podtrhnout obecně známým sloganem: „Pomozte nám pomáhat.“ A dodat: „I vy tím budete obdarováni.“

Jana Kverková – ředitelka Nazaretu
V Borovanech 5. 5. 2020

Funguje to...

Kdysi, už je to dost let zpátky, mladí v dejvické mládeži říkali, když jsme se modlili a prosili o něco a naše modlitba byla vyslyšena: „Sestro, ono to funguje.“

My, kteří jsme před závěrem svého žití, už dobře víme, že některé naše prosby nebyly vyslyšeny - ale to i proto, abychom poznali, že jsme se modlili podle vůle naší a ne Jeho a v bolestném pokání jsme to pak vyznávali s doufáním, že „Hospodin odpouští naše hříchy a nevzpomíná jich více.“ (Jer 31,34, Iz 43,25).

V nedávných dnech jsme mnozí s bratrem Jurajem a brněnskou diecézí prosili o dešť a vláhu pro tuto zemi - poté u nás značně napršelo: „Funguje to,“ vzpomněla jsem si, když jsem procházela mezi rozkvetlými zahradami. A tak bych v čase před svatodušními svátky, často tak opomíjenými, chtěla nám všem připomenout: prosme o vláhu a rosu Ducha svatého pro všechna naše třeba i jen malá společenství Božího lidu, která žijí v té skořápce instituce církve, aby jim také jako těm jabloním, hrušním, narcisům a tulipánům dal Hospodin rozkvést k bohatému a plodnému životu. „I bude pozůstatek Jáкова uprostřed mnoha národů jako rosa od Hospodina, jako vláha pro bylinu, která neskládá naději v člověka, nečeká na syny lidské.“ **MJ**

Aby se strach nestal prvním jezdcem

Před sedmdesáti pěti lety skončila druhá světová válka, připomněl jsem si to na netradičním místě, v pražské Dykové ulici u Husova sboru.

Narodil jsem se až tři roky po válce, ale měl jsem štěstí na pamětníka, který ještě v roce 1990 se zaujetím vyprávěl v karlínském rozhlasovém studiu, jak důležité bylo 7. května 1945 opustit provizorní boudu u pražského strašnického vysílače a přestěhovat se do tajně vybudovaného podzemního studia v Dykové ulici. Mikrofon technici zabudovali na kůru, akustika byla prý lepší než na některých vysílacích pracovištích na Vinohradech. V Husově sboru se vysílalo až do 9. května, protože Němci stále útočili na budovu na Vinohradské třídě, pevně přesvědčení, že se stále vysílá odtamtud. Dnes už se zapomíná na to, že Praha byla jediným městem, jehož rozhlas nepřestal vysílat ani v nejprudších bojích. Posiloval posluchače a pomáhal jim překonávat strach, udržel

doma ty, kteří se nemohli zúčastnit posledních krvavých bojů v ulicích. Po pětadesáti letech je tu znovu rozhlas, ale navíc též televize a internet, aby tu nejrizikovější skupinu lidí udrželi v bezpečí domova a rozptýlili jejich strach z nákazy neviditelným nepřítelem. Senioři se oprávněně stali centrem pozornosti střední, ale především mladé generace. Jak mi známí vyprávěli, když oni, dnes už více než sedmdesátiletí, chtěli vidět bohoslužbu ze svého kostela, pro jejich vnoučata to byla otázka několika počítačových kliků. A rozhovor s mladým duchovním přes Skype byl technicky ještě jednodušší. Nechci vyvolávat vlnu falešného optimismu, ale je to dar, kterého bychom si měli vážit. Už dlouho nebylo tak pevné pouto mezi nejstarší a mladou generací. A potvrzené to mám ze Sloven-

ska, Rakouska, Německa, Itálie, Španělska a z Velké Británie.

Ze všech emailů a krátkých textových zpráv vyplývá jedno. Když je nebezpečí, umíme se alespoň na chvíli semknout, jsme šikovni a ohleduplní, umíme si pomáhat. Někdo řekl, že by bylo vynikající, kdyby se lidé nestyděli být stejně dobří i v době, až se všechno vrátí do zaběhnutých standardních pořádků. Strach ten závod v nás nesmí vyhrát. Prostě nemůže být tím vítězným jezdcem. Nedávno zesnulý filozof Erazim Kohák mi při jednom rozhovoru před kostelem sv. Klimenta v Praze řekl, že strach je hřích. Hřích, který nás odpojuje z reality života; použil přirovnání Golema, který dobrovolně vyplivnul šem, jímž byl ovládan. Strach a obava jsou spojené nádoby, které pasivního člověka dovedou do stáda stejně smýšlejícího davu, s nímž se dá tak snadno manipulovat. **Petr Burda**

Psali jsme před sto lety

Z Grygova u Olomouce. V neděli 16. května měl Grygov slavný den. Slaveny místní „hode“ (posvícení), k němuž pozván R. Stejskal, aby slavil tu v lesíku u improvizovaného krásného oltáře české bohoslužby. Ač unaven z Olomouce, přijel ochotně a slavil velebně. Neočekávané návštěvy dostalo se však grygovským Hanákům odpoledne o hasičské slavnosti. Pozván přijel do Grygova dr. Farský, který milým grygovským přátelům z okolní Hané vykonal na tomtéž slavnostním místě stručnou přednášku, tak mile a jadrně, že je „rozkéval“ hned. A už hrnuly se přihlášky o schůze ze všech stran, takže se pražský řečník nestačil ani omlouvat. Ale nejednomu pozvání přece musil přislíbiti. Tož taková je Haná. **Český zápas 21. 5. 1920, s. 7**

Izrael a koronavirus

Izraelci se cítí jako jedna rodina. Podle jednoho sociologa je soukromá sféra v Izraeli neznámým pojmem. O třetím březnovém víkendu nařídila vláda zachování odstupů. Mnoho Izraelců tak stanulo před ohromným problémem: žádná objetí, polibky, potřásání rukou, doteky... Američané, Němci nebo Češi se jako širší rodina sejdou možná tak jednou za rok; Izraelci – i ti docela svěšťtí – o každém pátečním večeru v předvečer šabatů nebo aspoň o šabat. Nyní, ve stínu koronavirové pandemie, se Izraelci ze všech sil snaží přeorientovat na objetí na dálku, vzdušné polibky, virtuální podání ruky, šfouchnutí loktem, t'uknutí bot a salutování.

Zkušenosti z izolace

O slovo se hlásí Natan Šaranský, bývalý ministr kabinetu a jednatel Židovské agentury. Pro svou významnou podporu vystěhovalectví Židů do Izraele strávil jako „vězeň Siónu“ devět let v sovětských věznicích. „Polovinu té doby jsem prožil o samotě. Čtyři sta pět dní v izolaci! Takže mám zkušenosti s tím, jak se dá izolace přežít,“ vykládá Šaranský v krátkém filmu, kde nabízí pěti rad: „Za prvé: ujasni si, proč v té izolaci jsi. Jsem voják. Mám určitý úkol. Jsme v celosvětové válce, to musí být pro nás postoj určující.“

Za druhé: Neklamte se očekáváním, že to celé brzy skončí. Zklamání oslabuje. Věděl jsem, že to, kdy budu propuštěn, nezávisí na mně. Také jsem ale věděl, že to, zda zůstanu svobodným člověkem, na mně závisí. Dělejte si plány a uvádějte je do praxe! Vezměte svůj život do vlastních rukou! Za třetí: Ani na okamžik neztrácejte smysl pro humor. Dokud se dokáží vysmát sobě i jiným, jsem svobodný člověk.

Za čtvrté: rozpomeňte se i na své koničky. „Ve vězení hrál Šaranský, „aby nepřišel o rozum,“ v duchu sám se sebou šachy. A tak se v tom zdokonalil, že později dokonce jednou porazil mistra světa v šachu Garriho Kasparova. „Musel jsem hrát bez šachovnice,“ uklidňuje Šaranský své diváky a radí zkoušet to i s jinými koničky. „Teď je načase užívat si života!“

Z kazatelského plánu

6. neděle po Velikonocích

Hospodine, slyš můj hlas, když volám. Mé srdce si opakuje tvoji výzvu: Hledejte mou tvář. Hospodine, tvář tvou hledám. Svoji tvář přede mnou neukrývej. Aleluja! (Žalm 27,7.8.9)

První čtení z Písma: Skutky 1,6-14

Tužby velikonoční (IV)

2. Aby dobrý Bůh, který nás v Kristu povolal do svého podivuhodného světla, nám dal růst k věčné spáse, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom s Kristem se sjednocovali zachováváním jeho vůle a žili jako svatý lid Boží, vyvolený k životu věčnému, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem

Nebeský Otče, svého jednorozeného Syna jsi vyvýšil s velikou slávou do svého království v nebesích. Prosíme tě, nezanechej nás bez útěchy! Sešli nám svého Ducha svatého a přiveď nás tam, kam náš Spasitel vystoupil před námi. Osvi' nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 4,12-14; 5,6-11

Evangelium: Jan 17,1-11

Verš k obětování: Žalm 47,6

Verše k požehnání: Jan 17,12.13.15

Modlitba k požehnání

Nebeský Otče, děkujeme ti, žes nás nasytil svatými dary chleba a kalicha. Dej, ať jsou nám stálým zdrojem posily a požehnání! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 127, 136, 64, 75, 188, 195, 289, 293

Ze všedního dne manželského života

Ve druhé polovině března zužovala nařízení ministerstva zdravotnictví životní prostor víc a víc. Normálně si lidé v Izraeli nenechají ujít žádnou příležitost k setkání, teď by se měla dokonce omezit účast na pohřbech a svatbách. „Existuje nějaká možnost, aby ministerstvo zdravotnictví zakázalo svatby i se zpětnou platností?“ ptá se někdo na Facebooku, ale pro jistotu hned dodává: „O ten dotaz mne požádal jeden kamarád!“ – Odpověď poskytl ve svém videu s radami: „Ministr zdravotnictví důrazně podotýká: Ruší se pouze sňatky. Kdo žije v manželství, ať v něm pokračuje jako dosud.“

Izraelský premiér Benjamin Netanjahu, o kterého se vedou vášnivé spory, si našel díky koronavirové krizi nový úkol, kterého se nezhostuje zrovna špatně – osvětu pro národ, jak se chovat: jak správně kýchat, smrkat, zdravít se a zachovávat odstup. „Šalom, Bibi!“ reaguje na to jeden televizní divák na aplikaci WhatsApp, „včera jsi vysvětloval, že máme od sebe zachovávat odstup dva metry. Naše postel je ale jen 1,80 m široká. Manželka odmítá spát na zemi. Co máme dělat?“ Jiný se hlásí z izolace: „Jsme s manželkou v karanténě. Po dvou dnech jsme spolu začali mluvit. Je to vlastně docela fajn ženská.“

Staré propasti

Vedle Netanjahua je v těchto dnech středem pozornosti především jeho ultraortodoxní ministr zdravotnictví

Ja'akov Litzman. Při pohledu na toho důstojného pána s dlouhým plnovousem se člověk bezděky rozpomene na hlubokou propast mezi náboženskými a sekulárními Židy, která rozděluje izraelskou společnost – zvláště když se může stát, že se Litzman i na tiskových konferencích objeví v širokém klobouku zvaném štrajml. „Jak máme pracovat,“ ptá se nějaký uživatel internetu svého ministra zdravotnictví, „když nám ukládáš karanténu a tak těžká omezení?“ – Odpověď: „Já a můj kolektiv po celý život vůbec nepracujeme. A vy teď remcáte kvůli pár týdnům? Styďte se!“

Nové obavy

Vláda, aniž to nechala projednat v parlamentu, povolila vnitrozemské tajné služby „Šin bet“ sledovat mobilní telefony, aby mohla varovat pacienty, kteří přišli do styku s koronavirem. Ve společnosti, v médiích a také mezi právníky se o tom samozřejmě vedou bouřlivé debaty. Továrna na vtipy vychrlí dotaz: „Z jakých součástí se skládá strach Izraelců před koronavirem?“ – Odpověď: „Jedno procento tvoří strach ze smrti a devadesát devět procent obava, že někdo zveřejní tvůj trapný termínový kalendář.“ Pesimisté, kteří jsou v Izraeli tradičně vzácností, si teď šuškaří: „Jen počkejte, až se s tím ‚Covidem 19‘ vypořádáme, budou už Čičani mít zčistajasna ‚Covid-19 plus‘.“

Nový svátek na obzoru

Bez náboženství je život v Izraeli nemyslitelný. A ta koronavirová hys-

terie připadla zrovna na dobu před Pesachem. Kdesi v hlubinách podvědomí Izraelci vědí, že se Bůh za existenci izraelského národa zaručil (viz například Jeremjáš 31,35-37). V praxi to znamená, že při každém ohrožení existence, které židovský lid během dějin zažil, došlo zatím vždycky ke zničení tohoto ohrožení nebo toho, kdo vyvolený národ ohrozil. Jenže se při každé takové příležitosti Božím lidu předepsal nový svátek. Jak můžeme velice dobře vidět na svátcích Purim, Pesach nebo Chanuka. Na tomto pozadí je třeba porozumět následující zprávě, která proběhla sociálními sítěmi:

„Koronu přežijeme. S tím si nedělám starosti. No ale pomysleme na pravnučky pravnuček našich pravnuček. Ti se budou každoročně muset na čtrnáct dní uzavřít ve svých domech a žít jenom z konzerv. Přitom budou muset zpívat chvalozpěvy na toaletě a všelijakými dalšími obyčejí Svátku korony si připomínat zázrak, jež Svátý, pochválen budiž, učinil na dítkách Izraele.“

Řešení problému

Janiv Kalif z hebrejského zpravodajského webu Hamal se Litzmana zeptal, zda tedy musejí Izraelci zůstat v karanténě až do 8. dubna, kdy začínají svátky. Odpověď izraelského ultraortodoxního ministra zdravotnictví zněla: „Modlíme se a doufáme, že o Pesachu přijde Mesiáš, a tím i čas našeho vykoupení. Brzy vyrazíme do svobody. Přijde Mesiáš

Dokončení na str. 3

Nad Písmem

Pozvat Boha do svého života

Jan 17,1-11

„Život věčný je to, že tě znají“

Vážené sestry, vážení bratři, evangelista Jan nám v celé sedmnácté kapitole předkládá Ježíšovu modlitbu, se kterou se obrací k Bohu Otci. Na jejím pozadí se zrcadlí fakt, že se začalo odehrávat Ježíšovo závěrečné pozemské dějství. Čas se nachýlil a slova modlitby jsou ta poslední, která učedníci slyší před jeho zatčením. Hned v úvodu modlitby Ježíš popisuje další dění, na které své učedníky mnohokrát připravoval: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe.“ Konec jeho působení znamená tajemný průchod smrtí na kříži, který je součástí oslavení samotného Ježíše a současně i Boha Otce. Jejich sláva je nerozdělitelně spojená, jak je pochopitelné z dalších Ježíšových slov a činů. Ona sláva není samozřejmě vyjádřena v pozemských počtech nebo oceněních, ale je propojena v daru života věčného. Otevření cesty k věčnosti je moci náležející jedině Bohu a Ježíš, jeho Syn, je s jeho autoritou poslán otevřít tuto cestu těm, které mu Bůh dal. Pojdme se v bohatosti námětů dnešního evangelijního úryvku zastavit právě u termínu věčného života. Ve třetím verši najdeme definici z Ježíšových úst: „Život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ Trochu je snad zarážející jen to, že Ježíš používá neosobně své jméno, již tedy s titulem

Kristus – vzkříšený. Snad tak odkazuje na budoucí vyvrcholení události a nastavuje perspektivu, se kterou mají být nahlíženy. Důležité je však pro čtenáře zjištění, že věčný život nemá co do činění s lidskými zásluhami, schopnostmi nebo příslušností. Lidé zde nejsou postaveni před jakousi kvalifikační hranici, kterou musí zdolat, aby získali život věčný. Bůh, který tajemně vstupuje do lidských dějin a snaží se přivést člověka zpět do své náruče, dává člověku v Ježíši Kristu možnost spásného poznání a nového života. Mnoho lidí, v historii i dnes, je ochotno akceptovat Ježíše jakožto významného učitele, který inspiruje generace lidí svou moudrostí. Jeho výrok o věčném životě odkazuje na kompaktní evangelijní zvěst, že jde o víc než to. Ježíš nejen svým učením, ale i životem a skutky podává svědectví o Bohu. Nejde tedy o moudrost nebo slova. Vtělené logos, tj. Boží slovo, je i řád a smysl. Ty se v Ježíši uskutečňují a zjevují uprostřed lidské společnosti. Na jeho osobě vidíme, jak se v pozemské realitě manifestuje absolutní Božská moc na straně jedné a absolutní Božská láska a milost na straně druhé. Nikoli jako teoretické uvažování,

ale jako setkání a interakce – v dějinách, v konkrétním prostoru a ve skutečných situacích. V tom Ježíš uniká představě mudrce, protože zjevuje pravého Boha, a tak umožňuje vstoupit s ním do vztahu. Uvedl jsem, že Ježíš zpřístupňuje život věčný všem lidem bez rozdílu. Vystává otázka, co je tedy naším úkolem? Známe dost lidí, kteří touží uvěřit. Znají důležité biblické příběhy a přečetli mnoho knih. Přesto jim víra uniká, nemohou se jí zmocnit. Myslím si, že naším úkolem není být pasivními příjemci zprávy, snažit se o poznání Boha a získání věčného života pomocí intelektuálního pochopení – zmocněním. Jak jsem uvedl, poznat Ho znamená odvážit se navázat vztah. Pustit Ježíše do života a hledat Boží slovo ve svém životě a nechat se jím oslovit a formovat. To v první řadě znamená opouštět „své“ poznání, představy, které jsme si v průběhu života o Bohu vytvořili. Opustit bezpečí vlastního světa, který jsme si vystavěli, strhnout hrady a pozvat Boha dál. To je cesta k jednotě, za kterou Ježíš prosí Otce v závěru dnešního čtení: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my.“ **Vladimír Volráb**

Pane Ježíši Kriste, ty jsi nám daroval život věčný tím, že jsi nám ukázal Boha Otce a zjevil jsi nám jeho slávu. Dej, ať ho zveme do svých životů a ochotně opouštíme své pro to Jeho. Amen

Izrael a koronavirus

Pokračování ze str. 2 a vysvobodí nás ze všech problémů tohoto světa. To, že je takovéhle odpovědi v době pandemické krize schopen právě ministr zdravotnictví, ovšem Izraelce, kteří očekávají „zvládnutí téhle krize od vědy“, pořádně nadzvedlo. Těžko zjistit, jak vážně sami sebe pojmají ultraortodoxní rabíni, když se slovy „nedělám si legraci“ začínou rozvláčně a podrobně rozkládat, jak se připravuje lektvar ze skořice, kardamonu a zázvoru. „Udělá to fúúú,“ vykřiká svým žákům ctihodný muž v černém klobouku a s dlouhým plnovousem, „a celá ta chřipka uteče. Celý život už žádnou korunu nedostaneš, dokonce ani po vzkříšení z mrtvých. Je to vyzkoušené a otestované!“

Vynučený šabat

Nákaza koronou, jak v půli března konstatoval jeden Izraelce, má i kladnou a potěšující stránku. „Příští šabat bude prvním šabatem v dějinách státu Izrael, kdy neuvidíme žádnou veřejnou dopravu, auta, práci, restaurace, otevřené obchody, bary ani kluby, žádné kino, plážové radovánky ani kopanou. Bude to doopravdy ryzí šabat, kdy se každá rodina třikrát denně podle předpisu sejde doma u stolu k jídlu. Nikdo nebude mít nikam naspěch. Kam by také chodili?“ Všeobecně to vypadá, že nábožní lidé v Izraeli využívají každé příležitosti k připomínce, že

„všechno je shůry“. „Svatý, pochválen budiž, ovládá svět. Prostřednictvím viru, jež lze těžko rozeznat pod mikroskopem, nařídil šabat celému světu.“ Opravdu na to přicházejí i světští Izraelci: „Závod s časem byl zastaven. Svět jede jen na nouzový provoz. Což má něco do sebe.“ A ti náboženští důrazně dodávají: „Ukazuje se, že ten zlý sen, když už se s ním musíme smířit, je úžasným darem. Když o pátečním večeru zažijeme dvě světla a říkáme Tvůrci světa: Tady jsme.“

Na závěr trocha biblické akrobacie, která se bez hebrejštiny a základního talmudického vzdělání těžko vysvětluje. No, zkusím to.

Príslovi 18,14: „Mužný duch snáší nemoc“ hebrejský text vykládá doslovně: „Duch muže živí jeho nemoc“, to znamená „ovládá svou nemoc a řídí ji“. Talmudista, který se nemusí zdoluhavě zdržovat překlady do nesemitských jazyků, přejede při výkladu tohoto místa prstem do „Jonatánova targumu“ – aramejského překladu starozákonního textu, jehož autorem je Jonatán ben Uzziel. To byl Ježíšův současník a je pochován v Galileji poblíž pohorského městečka Safedu. Před dvěma tisíciletími přeložil hebrejské slovo pro „nemoc“ (machalah) do Ježíšovy mateřštiny výrazem „kurhaneh“, což zní jako „koronah“. A talmudista to okomentuje: „Tady máme naši koro-

nu!“ „Co je řešením?“ otázka se hned jedním dechem židovský učenec. „Tady si Raši – rabi Šlomo Jicchaki, který žil v 11. století v Troyes a Wormsu – ví rady: „Duch muže, který se skutečně ovládá, nedopřeje ve svém srdci žádný prostor pro starosti. Vše, co ho postihne, přijímá s radostí a s otevřenou náručí. Síla ho neopouští.“ Raši už před osmi sty lety věděl a řekl nám, co máme dělat,“ zní stručný komentář ortodoxního Žida. Bez dlouhého přemýšlení sklouzne jeho prst po stránce komentovaného biblického textu dolů, ke komentáři rabiho Davida Altschulera „Mecudat David“, jehož autor žil a učil v 18. století v haličském Javorivě. Altschuler vykládal: „Rozumný duch v muži strpí nemoc těla a drží ji pevně v ruce. Duch totiž ovládá tělo, dokud je tělo zdravé, ale i v nemoci.“ Jasně poselství: jsme povoláni k tomu, abychom nemoc ovládli. Zmocnil nás k tomu Stvořitel.

Závěrem ukáže na čísla kapitoly a verše vykládané pasáže: Príslovi 18,14 – hebrejsky: mišlel jud chet, jud dalet. Hebrejská písmena jud, chet, jud, dalet tvoří slovo „jachid“, „jediný“, „jednotlivý“, „osamocený“. Se zřetelem ke všem těmto výrokům dospívá talmudista k závěru: „Jedinec, jenž se nalézá v osamění, jenž je sám, nemá strach z této nemoci, která se šíří celým světem. Žida se nedotkne, neboť Židé jsou plni radosti a jistoty.“

Překlad Ivana Kultová
© copyright Johannes Gerloff,
Jeruzalém, Izrael

Zahájení tisku Biblí české na kralické tvrzi (Výročí 29. května 1579)

Jako kluk jsem kdysi přijel na kole do Kralic nad Oslavou a zůstal v údivu stát nad zbytky tvrze, které díky dr. Vlastě Fialové znovu spatřily světlo světa. Archeologické nálezy v ní objevené prokázaly, že právě ty naše Kralice byly sídlem tajné bratrské tiskárny.

Seděl jsem tenkrát na svahu mezi kostelem sv. Martina a tvrzi a pozoroval čilý ruch na stavbě Památníku Bible kralické. Představoval jsem si Bratry v dlouhých černých komžích, jak stěhují z nedalekých Ivančic ilegální tiskárnu a jak ve sklepení kralické tvrze tisknou za černých nocí knihu, jakousi - Bibli českou.

A tak se vracím, abych si připomněl místo, kde vznikla kniha, která se stala vším, celožitovním posláním i trvalou inspirací a učebnicí duše. Celý svět díky této knize zná Kralice nad Oslavou. Bible, přeložená a tištěná na kralické tvrzi, měla kromě obsahových kvalit a ryzí češtiny také mimořádně vysokou technickou úroveň a je považována za vrcholné dílo světového knihtisku. Plným právem bylo zahájení tisku Kralické bible zařazeno mezi světová kulturní výročí UNESCO.

Snad symbolicky právě v roce, kdy jsem se narodil, byly učiněny na tvrzi významné objevy - sazečské sídlo, lžička, odměrka, linkovací pero, písmačka z liteřiny - to vše napovídalo, s pomocí jakých nástrojů vznikala česká kniha, dílo oceněné pro svou výpravnost a umění bratrských tiskařů. Ale pro mne má větší cenu. Je to živá kniha. Jan Blahoslav, jeden z překladatelů, spatřoval v jejich textech zázračné prameny oživujících vod, a proto prosil Boha - Uved' řeky rozkošné na ducha úzkostmi zemdlého, a vydá hojnost rozličného ovoce nového. -

A vydala. Díky práci neohrožených mužů víry si celá pokolení českého národa zachovala čistotu víry a mateřský jazyk a poznala, že tato kniha pozvedá slabé a poražené vede k vítězství. I nám podává živé svědectví o hrdinství učených překladatelů a o prostředí, kde k našemu vzdělávání - cituji Komenského - nerozmnožovali papír, nýbrž moudrost, kde si za cíl kladli ne zisk měšců, nýbrž světlo ducha.

Zkusme ji otevřít ... a přesvědčit se ... že můžeme znovu vstoupit do řek rozkošných a posílit ducha zemdlého ... a jestliže, takto posílení, vydáme nové plody a kniha knih nás pozvedne k vítězství... nebyla vytištěna nadarmo, přátelé českých bratří a úrody z tvrze kralické.

ThDr. Jan Schwarz, NO Bratislava

Můžete si přečíst

Pavel Myslín: Vlastní texty Františka Bílka a dobová kritika 1896-1941

Není náhodou, že právě nakladatelství Arbor vitae, které se zaměřuje na vydávání výpravných publikací o výtvarném umění, vydalo na sklonku roku 2019 již druhou knihu Pavla Myslína o Františku Bílkovi. Po publikaci „František Bílek a kniha“, která v osmi oddílech představuje veškerou knižní tvorbu Františka Bílka z let 1898–1941, P. Myslín tentokrát čtenářům předkládá dílo s vypovídajícím názvem „Vlastní texty Františka Bílka a dobová kritika 1896–1941“.

František Bílek „rád psal“, jak znalci jeho díla dobře vědí, neboť Bílkovy texty tesané či psané charakteristickým písmem doprovázejí převážnou většinu jeho děl. V knize jsme ale konfrontováni s texty jiného druhu. Bílek se cítil být Bohem povolán, aby zde realizoval svou představu o výtvarné práci jako „kázání o nejzákladnějších vztazích člověka“. Nepovažoval se tedy pouze za umělce, ale spíše za tvůrce díla, jemuž byl zároveň apoštolem. Jeho duchovní pojetí umění ho vedlo k potřebě utvářet celé cykly nebo prostředí, ve kterých by se jeho díla uplatňovala v mnohohlasném působení, naplňující své poslání spiritualizace lidského života.

Ve 40. letech poznamenal systematický teolog Zdeněk Trtík v anketě o výtvarné podobě Krista: „Umělecká tvorba je jen tehdy opravdová, roste-li spontánně z vnitřního života umělce.“ Bílek tuto podmínku od mládí naplňoval, dostával se dokonce až na samou hranu obvyklých duchovních prožitků a zkušeností. Jeho touha po pokojné věčnosti se u něj místy proměňovala až v nemoc z nekonečna, v závratný vertikalismus, který se odrážel v jeho každo-

denním životě i textech, které k vydání připravil P. Myslín.

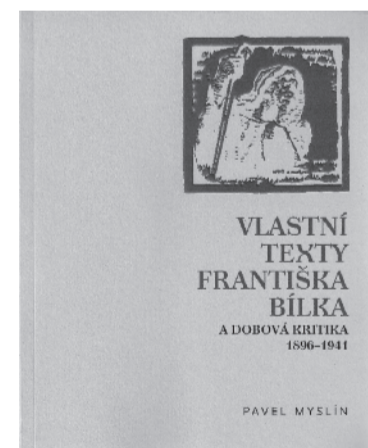
Z 15 Bílkových textů, které tvoří první oddíl knihy, se hned na úvod nemůže čtenář vyhnout dvěma významnými traktátům („Confiteor umění“ a „Za Pravdou“), z nichž zejména prvně uvedený patří k elementárním Bílkovým „Pravdám“ jeho „klášterního období“. Oba vyšly v Novém životě coby časopise Katolické moderny, k jehož kmenovým výtvarníkům F. Bílek patřil. Ba co víc. Když byl koncem srpna 1897 svolán do Prahy první sjezd české Katolické moderny, zúčastnil se ho Bílek dokonce s příspěvkem „O ideálu křesťanského umělce, jímž jest Kristus“. Přednáška, jejíž publikování by bezesporu potěšilo lačné bílkovské badatele, u části posluchačstva vzbudila rozpaky. S podobným ohlasem byly přijaty i výše zmíněvané dva texty otištěné v II. ročníku Nového života. Je to pochopitelné, protože Bílkovo vytržení a mystický ponor – kdo někdy slyšel autentický Bílkův hlas, jistě mi neobvyklost sochařova projevu potvrdí – mohly místy působit až nesrozumitelně.

Ani umělecká kritika neměla pro Bílka zpočátku pochopení. Trvalo

nějakou dobu, nežli dohlédla až k jeho vnitřní pravdivosti, jak se to dařilo Bílkovým přátelům z okruhu Katolické moderny Zdence Braunerové, Juliu Zeyerovi nebo Františku Bernardu Vaňkovi. Právě Bílkův spolužák z táborského reálného gymnázia a budoucí kněz F. B. Vaněk – stejně jako Bílek měl na realce z náboženství dobře – jako první přiblížil širší veřejnosti Bílkův vnitřní život a od něj odlétaující dílo. Jeho studie „Sochař mystik“ z r. 1896 uvozuje druhou část Myslíny knihy, která je věnována článkům a studiím z knih a periodik. Mezi texty nalezneme hojně citované autory (Z. Braunerová, O. Březina, J. Deml, K. Dostál-Lutinov, S. Bouška, M. Marten, F. Žákavec, J. Kabeš nebo F. Kovárna), tak i méně známá pojednání od S. K. Neumanna („Několik slov nekatolíka o Františku Bílkovi“) nebo od B. Štorma („Liturgické umění“).

Konečně třetí a poslední oddíl publikace cílí na výstavní kritiku, náhrobky a pomníky. Obsahuje například texty reflektující výstavu Krasoumné jednoty v pražském Rudolfinu, kterou F. Bílek v r. 1896 obeslal dílem „Zloba času a naše věno“; ohlasy na Bílkovu výstavu v kostele sv. Martina ve zdi či polemické články ohledně Bílkova náhrobku v B. Třebízském na Vyšehradském hřbitově. Perličkou na závěr je ironický Váchalův text „Přednáška sochaře Františka Bílka v automobilovém klubu“.

Knihy je doplněna bibliografií do roku 1941, které by slušelo doplnění o pár článků. Jen v Českém zápase bychom našli podstatné úvahy Berty Mildové-Bilkové o kontextu otcova díla. Za ještě významnější považuji ale články faráře Bohuslava V. Lohniského, jenž ve svých textech z 30. let s „Bílkovým požehná-

ním“ zprostředkovával umělcovo unikátní ztvárnění Božího hrobu, chrámových jesliček nebo třeba forem na hostie. Přimlouval bych se též za expanzivnější poznámkový aparát a ediční poznámku, kde by se objevily kupříkladu vysvětlující údaje o výběru textů.

V anotaci, jež publikaci „Vlastní texty Františka Bílka a dobová kritika 1896–1941“ doprovází, je uvedeno: „Kniha jako první přináší soubor všech dostupných Bílkových textů i dobové reflexe jeho díla, které

nebyly zdaleka jednoznačné a pohybovaly se v širokém rozpětí od nadšeného přijetí po naprosté odmítnutí.“ Důležité je pro nás slovo „dostupných“. Stále totiž sobecky doufám v objevení i těch dosud nedostupných. Patří mezi ně Bílkovy úvahy „O mythu církve československé“ z roku 1931 či „Chronologické poznámky o díle“, o něž se opírala historička umění Marcela Mrázová jako o jeden ze stěžejních pramenů při dlouholetém zpracovávání přehledu Bílkova života a díla. A ještě jeden text zmíním. V r. 1935 Bílek pronesl v rozhlasové přednášce „Kristus ve výtvarnictví“, která se však v rozhlasovém archivu nedochovala. Z korespondence Bohuslava V. Lohniského s Františkem Bílkem ale víme, že o ni Bílka jeho obdivovatel a propagátor marně žádal, přestože ji měl sochař pravděpodobně založenou, jak naznačuje jeho odpověď z 15. 3. 1937: „Poslední má řeč v rozhlasu by se snad u mne ještě našla; zatím nevím, kde bych ji měl najít. Nebylo by to však správné; jen na veliký nátlak před léty jsem něco málo propustil tisku.“

Pavel Myslín patří k nejpilnějším hledačům a zasvěceným šířitelům Bílkova díla. Jeho knihy bez jakýchkoli pochyb budou patřit ke stavebním kamenům komplexní monografie o F. Bílkovi, která nám stále chybí. Tak snad se zadaří v jubilejních letech 2021 nebo 2022.

Martin Jindra

V síle hořčičného zrnka

Evagrius Ponticus, jeden z poustních otců, radil svým žákům, aby nenaslouchali démonům, ale evangelii. Démony moderní svět „zrušil“. Místo nich tu má dnes paniku, neurózy, depresi a úzkost. Evagriova rada se však zdá být účinná a velmi dobrá i nyní. Víra bez skutků je k ničemu. Máme nyní příležitost k uskutečňování. Víra je podobná malému zrníčku hořčice, jak slyšíme od Ježíše. Přestože nemůžeme mnohé ovlivnit, přece můžeme díky tomuto malému zrníčku dělat zázraky. Můžeme se stát tvůrci pokoje. Můžeme naslouchat, dodávat odvahu a pozdvíhat, jak nás to vždy učil náš Mistr. Ale především se konečně můžeme také smířit se životem. Nemusíme trávit náš život žalářováním a soudem vlastní minulosti.

Milujme doopravdy každou chvíli, kdy s otevřenými očima vnímáme krásu a posvěcujeme místo, kde jsme, každým krokem našich nohou. Ať už upečete drobenkový koláč nebo si jenom uvaříte kafe, i to si vychutnejte, protože právě v takových maličkostech se rodí víra a naděje. Je to opravdu celkem prosté...

Jistě, v každém z nás může být nejen nemoc a strach z ní, ale také je v každém z nás obrovská síla malého hořčičného zrnka. Je to moc, jež nám dovoluje důvěřovat životu a přestat násilím měnit druhé lidi. Opatrujte se všichni a vnímejte tento maličký obrovský dar ve svém srdci.

Filip Štojdl

...

On jim řekl: „Pro vaši malověrnost! Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrno hořčice, řeknete této hoře: 'Přejdi odtud tam', a přejde; a nic vám nebude nemožné.“ (Mt 17,20)

O naději

Naděje je zvláštní bytost, nese v sobě, co mnozí neumí docenit. Naděje skrývá děj; děj nadějný, budoucí i smysluplný. Je sice trochu zahalena mlhou, neklidem i pochybnostmi, ale je a existuje. Někdy se říká, že když zemře naděje, žádná jiná není, ale dovoluji si tvrdit, že to není pravda, že v tom okamžiku narodí se její mladší sestřička. A tu je také navýsost zapotřebí chránit.

Naděje je zároveň důležitou protiváhou smutku, pevnou zdí proti úzkostem i depresím. Vždy v sobě zachovává trochu nadšení, úsměvu i přesvědčení, že vyjde slunce, byť třeba několik týdnů nesvíti, ani se neukáže nad obzorem. Ale někde tam za černočernou hradbou hor svědomitě čeká na svůj velký okamžik. Možná jak blaničtí rytíři z našich dějin...

Naděje v sobě ukrývá i drobné plameny světla. Je jako bronzový lodní zvon v mlze - je slyšet, byť v té husté mlžné tmě lze ho s těžší zabláznout; vzbuzuje však pocit bezpečí. Je dobré naučit se s ní být spolu, zvyknout si na ni, mluvit s ní a také jí naslouchat. Nemá pro nás jen své úřední hodiny a vymezené dny, dokáže si na nás vždycky najít čas, i kdyby to mělo být těch pověstných za pět minut dvanáct, možná ještě méně. Neméně důležité je také o naději se dělit. Jako tuláci o patku chleba, tabulku čokolády a nebe nad hlavou. Nerozpůlí se a nerozdrolí se jako věci všedního dne, ale získá na síle. A zmizí-li - i to se může stát komukoliv z nás - na několik dní či let, neztrácejte víru v okamžik, že se znovu vrátí. Má to vryto hluboce v srdci i pod kůží, kouká jí to z očí.

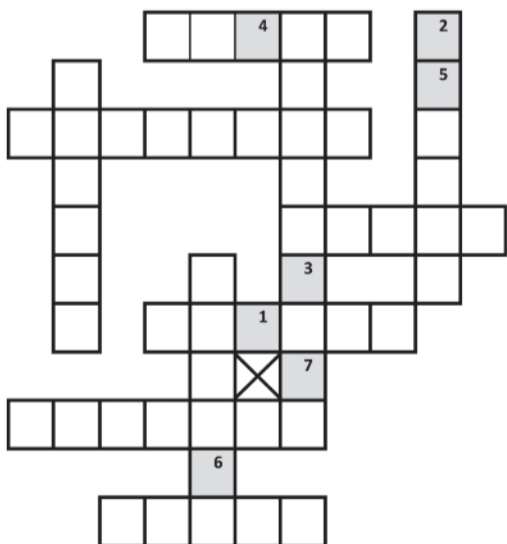
Vladimír Stibor

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Ježíšova modlitba za učedníky

Vpisujte slova do tabulky podle počtu jejich písmen (shora dolů a zleva doprava):

8 písmen: dokonalý, oslavení

6 písmen: hodina, jediný, modlit, poznat, prosit

5 písmen: pravý, věčný, život

(Řešení z minulého čísla: Toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec i já.)

Jana Krajčířiková

Mých pár dní s karanténou

Co bylo možno dělat v nedávno omezené době? Živím se prezentací badatelských výsledků. To teď nebylo možné. Přišel jsem asi o pět veřejných vystoupení. Nešlo ani vyhledávat informace v paměťových institucích. Archivy, knihovny, muzea byly uzavřené. Zbývaly prameny přístupné on-line a domácí zdroje. Moje obsáhlá domácí knihovna a bohatá osobní sbírka. Nebo vyrazit do terénu, na osobní zjišťovací průzkum, to mám nejradši.

To jsem udělal, vzal jsem kolo a vyjel nejprve do Moravského krasu zjistit současný stav některých historických lokalit. Takže jednu neděli jsem navštívil pět míst, převážně méně známých. Asi nejznámější z nich jsou Rytířská jeskyně a Čertův hrádek u Olomučan. Na odlehlých místech bylo pusto a klidno, avšak na turistických cestách, zvláště odpoledne, docela živo. Dlužno dodat, že v okamžiku přiblížení měli téměř všichni nasazené roušky. Na kole používám přes obličej bandana šátek, jinak nosím bavlněné roušky ušité místní dobrovolníci, jíž jsem dal nové plátno na šití dalších.

Také musím dodržovat životosprávu. Oběd i svačinu jsem měl s sebou, když byly restaurace zavřené, a vodu pil ze studánky. Jenže jsem asi přejel bludný kořen a bloudil. Studánku U Tetřeva jsem našel, až když jsem se u svatého obrázku pomodlil. Celkem toho dne ujeto na kole 70 km plus 2,5 km pěšky spíš těžkým terénem. Druhý den byl odpočinkový a čas jsem věnoval zpracování získaných fotek a informací.

Měl jsem v té době také absolvovat vyšetření s hospitalizací v nemocnici Blansko. Volal jsem lékaře a záznamník mi řekl, že jsou všechna vyšetření zrušena, druhý den přišla esemeska z radiologie se sdělením, že se zákrok ruší, načež ještě volalo lůžkové oddělení s tímž oznámením. Místo toho jsem byl několikrát v lese, sázet stromky pro obec.

Jednoho dalšího rána jsem poprvé navštívil Šubířov a Chobyni a tamější dřevěná zvonička mě natolik uchvátila, že jsem ji použil jako motiv na letošní veršované Velikonočence. Potom z Biskupic na zříceninu Plankenberk, oběd opět z vlastních zásob v lese, odpoledne Úsobrna a zaniklý hrad Durana. Dohromady jsem toho dne našlapal 17 km převážně lesem.

Jednoho odpoledne jsem pomohl kamarádovi postavit venku na zahradě trampolínu pro děti. No a rozjely se zahradní práce. Také mám zahradu, takže jsem se věnoval hrabání trávy, přípravě půdy, setí a sázení a zalévání. Pro spojení s přáteli používám moderní druhy komunikace po internetu a telefonu. I tak se dal trávit čas v době nouzového stavu, kdy byla spousta z nás doma a museli jsme se chránit před nákazou. Jsem přesvědčen, že nás po úplném skončení omezení spojených s karanténou čeká mnoho společných zážitků a těším se na ně. Neklesejte na myslí, to zvládneme.

Jiří Vymětalík

Podobenství o jednom roku přestupném

Od šumavských skleněnek putuji ke Granátové skále pod Kotnovem.

A za klokotskými ambity v lesích nad proudy řeky Lužnice potkávám zprvu vílenky okřehkové, bruslačky a vodomily, prachaře...

Nad hlavou, když ležím v trávě mokřadů, mi poletuje lanýžovka s třpytkou i poskočilkou.

Při toulání okolím hledím zblochan a orobinec, vrbici, šišák vroubkovaný a chrastici.

Z kostřavy pletu kříž sv. Brigid a d'áblík bahenní mi šeptá, že sny o husitském Jeruzalémě zase tak lehké nebudou.

Stavby a znovuoživení budov, kostelní vstupní dveře, nadutost farizejů, rozvrácená komunita farní, nadlidská misijní práce, zodpovědnost historii, která tudy prošla, i všem těm, kteří spočívají v dolním kolumbáriu pod sborem Božích bojovníků, jsou těžká břemena na má už babičkovská ramena...

A teď - velké světové strachování z virů s korunou, šířících se příliš rychle jako šlehnutí bolševníku velkolepého, pálicích v duši...

Nechť Hospodin milostivě shlédne na své věrné, co pomazali veřeje svých vchodů krví Beránkovou a nezapomněli dolévat olej do svých lamp.

Andělé radí: Riskuj nové životní zkušenosti.

A mrtvý netopýr dnes ve zvonici, po týdenní revitalizaci další části kolumbária snad je znamením, že doba koronavirová je na ústupu...

Vždyť legenda praví, kdo tu v Táboře pil vodu ze studánky Eleonory tekoucí ze starých stříbrných štol, přežil období morů a cholery.

Tak kéž restart našich duší a těl je k užítu Stvořiteli a Jeho Stvoření.

Kamila Magdalena Lukosová, Tábor, den sobotní

Autor kresby: Tomáš Altman

